

Barn og unge får ikke behandlingen de har krav på i psykiatrien

Tips VG på 2200

(NTB) 15.07.2014 12:05

Barn og unge får ikke den vurdering og behandling de har krav på når de henvises til psykisk helsevern. Tilsyn med 23 helseforetak viser at 20 av dem bryter loven.

Det går fram av en gjennomgang NTB har gjort av 23 tilsynsrapporter der fylkesmannen har sett på hvordan helseforetakene håndterer barn og unge som blir henvist til psykisk helsevern.

Tilsynene er gjennomført fra 13. mai i fjor til 6. juni i år og er ett av fem landsomfattende tilsyn der Helsedirektoratet gjennom fylkesmannen går inn og undersøker antatte problemområder i helsevesenet.

Bare tre av BUP-klinikkene kommer gjennom fylkesmannens gjennomgang uten at det er påvist regelbrud. I de øvrige 20 rapportene er det nedslående konklusjoner. Institusjonene kan ikke dokumentere at de følger loven.

Vurderes av kontoransatte

Ved ABUP Arendal var det ikke engang leger som vurderte om henviste barn har behov for øyeblikkelig hjelp.

«Henvisningene blir åpnet og sett gjennom av merkantilt personell som ikke har faglig bakgrunn til å vurdere behovet for øyeblikkelig hjelp.

Det er ikke rutiner som sikrer at helsefaglig personell går gjennom henvisningene i forkant av det ukentlige inntaksmøtet med tanke på å identifisere behov for øyeblikkelig hjelp», heter det i som er datert 8. august i fjor.

Ser ikke på selvmordsfare

Adresseavisen dokumenterte i mai i år at minst 423 mennesker siden 2010 har tatt livet sitt mens de får behandling i psykiatrien. Når barn og unge henvises til psykisk helsevern, skal de etter loven utredes for selvmord og rusproblematikk.

NTBs gjennomgang viser at mer enn halvparten av institusjonene (12 av 23) ikke utreder selvmordsfare i tråd med regelverket. 65 prosent av institusjonene får påpakning fordi de bryter reglene om å utrede rusproblematikk.

Ved ABUP Arendal fant fylkesmannen at selvmordsrisiko ikke ble kartlagt i 12 av 14

Fact Box title

NTB har gått gjennom 23 tilsynsrapporter der fylkesmennene har undersøkt om helseforetakene sørger for framdrift og kontinuitet i barne- og ungdomspsykiatrien. Av de 23 BUP-avdelingene får 20 anmerkninger for brudd på loven. Ved 15 av 23 institusjoner kartlegges ikke rusproblematikk godt nok. Over halvparten (12 av 23) får påpakning for ikke å kartlegge selvmordsfare slik de skal. Ved 13 av 23 institusjoner sikres ikke barn og unge en helhetlig vurdering. Nesten en tredel av institusjonene lager ikke utrednings- eller behandlingsplan i tråd med regelverket. Tilsynene er gjennomført fra mai i fjor til juni i år. Kilde: NTB

saker. Her er heller ikke familiens russituasjon utredet i 21 av 30 saker.

ABUP Arendal er langt fra alene. Ved anslår fylkesmannen at halvparten av journalene mangler dokumentasjon på at selvmordsfare er vurdert.

Ikke helhetlig vurdering

Barn og unge som henvises til spesialist, skal få en systematisk og tverrfaglig utredning og diagnostisering. For at symptomer og problemer skal ses i sammenheng, skal dette skje etter seks ulike akser. Helsedirektoratet forventer i sin veileder at «utredning med konklusjoner på alle seks områder skal normalt gjenfinnes i pasientjournalen».

Men i 13 av de 23 tilsynsrapportene får institusjonene kritikk for at de ikke har gitt en helhetlig vurdering etter alle seks aksene. Sju av BUP-klinikkene får påpakning for at de ikke utarbeider utrednings- eller behandlingsplan etter lovverket. Ved seks av BUP-institusjonene påpeker tilsynsrapportene mangel på spesialister.

Formelt er det så å si ingen helsekø for barn og unge i psykiatrien. Den såkalte barne- og ungdomsgarantien sier at helseforetakene i løpet av ti dager skal ta stilling til henvisninger. Helsedirektoratets ferskeste ventelisteoversikt viser at fristbruddene har gått ned fra 897 i første tertial 2011 til 171 i årets tre første måneder.

ADHD på vent

Men i nesten en tredel av rapportene NTB har gått gjennom, påpekes fristbrudd. BUP Hamar har avslått 12 av 15 utredninger av ADHD fordi kommunen ikke har gjort utredninger først. BUP Fredrikstad får påpakning for å ha avvist fem pasienter med samme begrunnelse.

«I ADHD-utredninger blir barnet ofte ikke undersøkt av lege med mindre det er snakk om medikamentell behandling», heter det i rapporten fra Hamar.

Ved BUP Porsgrunn måtte ADHD-pasienter vente tre måneder på å konsultere lege etter at diagnosen er stilt og legemiddelbehandling er vedtatt. Her var det legenes kapasitet, ikke barnas behov, som var avgjørende for hvor lang ventetiden blir.

I BUP-Levanger settes alle barn og unge som skal utredes for ADHD, automatisk på en 13 uker lang venteliste. Det er maksfrist, og ifølge tilsynsrapporten er det uklart om fristen er vurdert individuelt.